



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Constitvtiones Societatis Iesv**

**Ignacio <de Loyola>**

**Romae, 1570**

De Iis, Qvæ Ivvare poterunt Præpositum Generale[m], vt suo officio bene fungatur. Cap. VI.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68489](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68489)



DE IIS, QUÆ IVVARE  
poterunt Præpositum Gene-  
ralē, vt suo officio bene fun-  
gatur. Cap. VI.

IN Caput

VI.

**C**V M proprium Generalis of-  
ficiū non sit concionari,  
nec confessiones audire, nec alia  
huiusmodi ( in quibus tamen il-  
le, vt particularis persona, vide-  
bit, quid præstare possit, cum ei  
per alias occupationes officij sui  
proprias licebit, & non aliter )  
**A**\* sed ita regere vniuersum huius  
Societatis corpus, vt conserue-  
tur, & gratia diuina aspirante in  
bono  
*tionis & augmenti huiusmodi impetrent : & ex ijs, quæ  
præstare ipse potest, hoc maximi momenti apud eum esse  
debet, & in quo plurimum in Domino confidat. Est enim  
in primis efficax ad gratiam à diuina Maestate impetran-  
dam, à qua, quod expetitur, procedit : idque potissimum  
faciet, cum necessitas occurrerit; tum etiam id faciet, soli-  
citudinem adhibendo ad Constitutionum obseruationem,  
iniungendo crebrò sibi rationem reddi eorum, quæ in Pro-  
uincijs omnibus geruntur per Prouinciales, scribendo  
eisdem quod sentit de rebus ad se relatis, & curando, vt  
prouideatur, vbi conuenit, per se, & ministros; de qui-  
bus agitur.*

**A** **H**OC præ-  
stabit in  
primis authorita-  
te, & exemplo vi-  
tæ suæ, & charita-  
te ac dilectione So-  
cietatis in Christo  
Domino nostro, &  
oratiōe assidua ac  
desiderijs plena,  
& sacrificijs, quæ  
gratiam conserua-

**Q** **B** **H**OC



bono suo statu, & modo procedendi ad Dei & Domini nostri gloriam crescat, ad quem sibi propositum finem sua potestate vti debet.

Præter dona illa perfectionis magnæ spiritualis, ac virtutum, de quibus secundo capite dictum est, bonis etiã ministris ad munera particularia obeunda opus habet: Quamuis enim per seipsum aliquãdo in illis versetur; habeat tamẽ necesse est Præpositos inferiores (quos viros selectos esse oportet) quibus multum potestatis conferre, & huiusmodi res particulares ferè semper committere possit. Eius autem crebrior communicatio inter Præpositos inferiores cum Prouincialibus erit; horum autem cum Rectoribus, & Præpositis localibus, vt melius subordinatio conseruetur. Aliquando tamen Generalis vel vt pleniorum rerum omnium notitiam habeat, vel propter alia, quæ sæpius accidere solent, ipsemet cum Rectoribus, & Præpositis localibus, & particularibus etiam personis aget; eosdemque consilio, reprehensione, & si opus est, correctione iuuare studeat; Quandoquidem eius est munus, defectus Præpositorum inferiorum supplere, ac cum diuino fauore & auxilio quod in ipsis perfectum non est, ad perfectionem perducere.

Ad omnia etiam conferet, si Generalis litteras Apostolicas, & concessionem omnes, quæ ad institutionem, facultates, vel priuilegia Societatis pertinent, & quoddam eorum compendium apud se habuerit, catalogum itidem vnum omnium Domorum,



rum, & Collegiorum Societatis cum suis redditibus, & alterum personarum omnium, quæ in quavis Prouincia versantur, non solum Professorum, & Coadiutorum, qui formati, ac Scholarium, qui approbati dicuntur; sed etiam illorum, qui in probationibus exercentur, vbi eorum nomina & qualitates scribantur: & hunc catalogum renouandum singulis annis, si conuenire videbitur, curabit. Et demum omnia, quoad eius fieri poterit, perspecta habeat, vt in omnibus rebus melius possit, quæ ad gloriam diuinam pertinent, prouidere.

4 Quod in vniuersum in sexta Parte capite tertio dicitur, eos, qui de Societate sunt, negotijs secularibus, licet pia alioqui essent, implicari non debere; id Generali magis, quàm reliquis

**B** omnibus, conuenit: \* ne in eis, vel aliis etiam rebus piis quidem, sed ad Societatem non pertinentibus, ita occupari se sinat, vt tempus ac vires ad ea, quæ pertinent ad ipsius officium (quod quidem magis, quàm totum hominem requirit) eum destituant.

**B** ¶ Hoc intelligendum est, quatenus declinari poterunt. Sed demum prudentia docebit, num per se aut alios de Societate debeat nonnunquam ali-

\* Sed

*quorum piorum operum, quæ ad Societatem non pertinent, curam suscipere; vel quod magni sint momenti in Dei obsequio, vel in gratiam eorum, qui id impetrare student.*

Q ij C ¶ Pra



**C** § *Prescribe*  
*re ordinem, qui*  
*tenendus est (si ta-*  
*lis non esset, qua-*  
*lis conueniret) ubi*  
*residet, & etiam*  
*alijs in locis, Præ-*  
*positi Generalis*  
*est. Sed executio*  
*alijs, vt dicitur,*  
*demandabitur.*

**D** § *Quo-*  
*reiecerit, subleuetur*  
*certè ab eis, & huiusmodi curæ*  
*occupatione liberetur.*

Sic etiam in quauis Prouincia eos habeat Prouin 6  
 ciales tam probatæ fidei, tamque idoneos, vt qui in-  
 telligit magna ex parte ex his & localibus bonam gu-  
 bernationem Societatis pendere. Cùm autem illi ta-  
 les fuerint, laborem cum illis in rebus, quæ id patiū-  
 tur, diuidendo, & de omnibus grauioribus certio-  
 rem se fieri curando, plus otij, ac temporis sibi relictum,  
 vt rebus vniuersalibus vacet, quæ solus ipse obire  
 potest, intelliget. Plus etiam lucis ad perspiciendum,  
 quid in illis facto opus sit, se habere experietur; si  
 ipsius intellectus eam lucem, qua donatus est, ex par-  
 te non amiserit; vt eis accidit, qui plus æquo in re-  
 bus particularibus, ac exiguis occupantur: vnde op-  
 primi & debilior reddi intellectus acies ad res vni-  
 uersales perspiciendas solet.

Nec



7 Nec solum Præpositus Generalis ad res particulares ( vt dictum est ) ministris opus habet ; \* sed etiam ad vniuersales , & sui officij proprias , vt eis bene ac suauiter possit satisfacere . \* Habeat igitur necessesse est , qui multa in memoriam reducendo , ad sollicitudinem curandi res tam multas officij sui , qui etiam consilio ad eas ordinandas , demum qui diligentia ac labore ad eas opere complendas adiuuet . Id enim compertum est , quòd nec viri vnius memoria tam multarum rerum recordationi satis sit ; nec , si id præstaret , vnius intellectus ad easdem bene considerandas & ordinandas satis esset ; nec , quamuis & hoc posset , vires vnius ad easdem exequendas sufficerent .

8 Ad primum illud de sollicitudine omnia curandi aliquo ministro ei opus est , qui ordinariè apud ipsum maneat ;

\* qui *suum officium faciat , eisdem indiget auxilijs .*

D § Quoniam qui cum tam multis hominibus , de quæ rebus tam varijs & tanti momenti agere debet , si aliorum ministerio non iuuaretur , onus ferret intolerabile , quòd ne magna quidem cum distractione animi , & sanitatis ac longioris vitæ dispendio bene posset sustinere . Et sic videre est , eos omnes , quibus gubernationum aliquius momenti cura est commissa , quò illis satisfacere possint , multis ad id auxilijs subleuari . Vnde & Generalis , vt bene , expedite , & suauiter su-

Q iij E § Huic



**E** ¶ Huius officium erit, ex omnibus litteris, & informationibus summam in pauca redigere, & capita eorum quæ Superiori proponenda sunt & quæ postulant, ut respondeatur, vel aliquid agatur; & prout se extendet munus à Generali commissum, litteris poterit respondere; siue Generalis, siue ipse Secretarius de ipsius commissione eas subscribat: & Generali eas, vel secundum eius voluntatem Assistentibus, vel alicui eorum, aut etiam nulli ostendat; prout res ipsæ, de quibus scribitur, & ratio personæ Secretarij exigunt.

\* qui pro memoria, & manibus illi sit ad omnia, quæ scribenda, & tractanda fuerint; ac breuiter ad res omnes officij sui obeundas; qui induat Præpositi personam; & prater potestatem, totum officij eius pondus humeris suis impositum esse existimet.

Hic Præpositi Minister vir esse sollicitus & discretionis, & si fieri posset, doctrinæ dono, & specie honesta, ac modo agendi verbo & litteris cum omni hominum genere præditus esse deberet; qui que in primis esset vir, cui confidenter quiduis committi posset; qui que Societatem in Domino diligeret: quò vtilius eius opera ac ministerio vti Præpositus Generalis ad gloriam diuinam valeat.

Secundum auxilium, videlicet consilij ad res graues, quæ se offerunt, ordinandas, & cōstituendas, quàm

**F** ¶ Etiam



quàm sit Generali Præposito necessarium, ex eorum  
 multitudine, & ex humani intellectus natura, qui  
 tam multas in partes consideratione diuidi nequit;  
 vel certè ad id, quod oportet, in eis partibus dispici-  
 endum, ac prouidendum non sufficit, potest intel-  
 ligi. Videtur ergo pernecessarium, vt aliqui sint apud  
 Superiorem viri litteris & omnibus alijs Dei donis  
 clari, qui ei assistant, & considerandi peculiari solli-  
 citudine res vniuersales Societatis à Generali com-  
 missas curam habeant; quam illis posset diuidere,  
 quò accuratius res omnes perspiciant; vt vnus re-  
 rum Indicarum inspiciendarum, alter Hispaniæ &  
 Portugalliæ, & alius Germaniæ & Galliæ, & alius  
 Italiæ & Siciliæ curam haberet; & sic de alijs, quan-  
 do Societas in plures partes spargeretur. Quisque  
 autem ex eis peculiari oratione, & suis in sacrificijs  
 recordatione Deo partem illam sibi specialiter com-  
 missam commendare debet, & considerare, quid in  
 ea magis ad id consequendum, quod sibi Societas  
 proponit, iuuare posset. Conferendum etiam cum  
 alijs esset, siquid ad rem facere magnopere videre-  
 tur. Res autem inter se discussas

F Generali referre possent. \* Iidem  
 etiam attenderent ijs rebus, quæ  
 vel à Præposito, vel etiam à Secre-  
 tario Societatis proponerentur;  
 vt magis inter ipsos discussæ Su-  
 periori referantur. Et in vniuer-  
 sum in considerandis & tractan-

F. ¶ Etiam res  
 scribenda maioris  
 momenti, et instrue-  
 tiones eorum, qui  
 huic & illuc mit-  
 tuntur, cum his ar-  
 tequam scriberen-  
 tur,

Q iiii dis



tur, possent conferri: quodque eis uideretur, posset Secretarius Superiori referre; et tamen in ijs, quæ ad doctrinam pertinet. Hæc autem non solum subleuaret Generalem, sed etiam rebus illis, quæ ab ipso constituerentur, maiorem auctoritatem afferrent.

**G** *Quam-*  
gina ducentesima  
Quamuis autem res

grauiores cum eis tractandæ sint, statuendi tamen facultas, postquam eos audierit, penes Præpositum Generalem erit.

In tertio auxilio, videlicet diligentia ad exequendum vel complendum quod ad res Societati necessarias fuerit constitutum, cuiusmodi essent negotia, quæ ad Domos vel Collegia pertinet, expedire, tum etiam quæ illorum sunt, defendere: & generatim ad res omnes agendas, multum conferret, immo necessarium est vnius Procuratoris generalis Societatis auxilium; qui quidem Romæ resideat, ac prudentia, fidelitate, & dexteritate cum hominibus agendi, & omnibus

dis rebus tam ad doctrinam, quam ad praxim pertinentibus, quæ altiore considerationem postulant, iuuare Præpositum ac subleuare debent. Præter id autem, & quod rebus multis melius prouideri per illos poterit, prædicationi, lectioni, confessionibus audiendis, & alijs bonis ac pijs operibus ad Dei gloriam & animarum auxilium vacare poterunt.

Numero autem huiusmodi Assistentes nunc quidem quatuor erunt; & quidem illi ipsi esse poterunt, de quibus superius pagina trigesima septima dictum est.

11

12



omnibus alijs dotibus polleat,  
**G** non tamen Professus sit, \* nec in  
 Domibus Societatis professæ ha-  
 bitet, sed in alia (de qua di-  
**H** etum est in quarta Parte) \* qui  
 suis etiam auxilijs, ac Ministris  
 ad ea negotia, quæ solus non po-  
 test conficere, necessarijs suble-  
 uetur.

**33** Cum ergo Præpositus huius-  
 modi habeat auxilia, tempus  
 (quod quidem valetudo, &  
 vires corporis permittent) par-  
 tim cum Deo, partim cum of-  
 ficialibus, & Ministris huius-  
 modi agendo, partim secum se-  
 orsum considerando, ac cum au-  
 xilio & favore Dei ac Domini no-  
 stri, quod agendum est, statuen-  
 do, impendet.

\* Præpositi

præsunt, iuxta quod ordinatum, vel commissum eis  
 fuerit à Generali, vel de ipsius intentione eis consti-  
 terit.

**H** Vel ut plures Procuratores constituerentur; pro-  
 ut res, quæ incidunt, & necessitas vrgens diversarum ac  
 variarum regionum postularet.

**G** Quam-  
 uis Procurato-  
 rum habitatio in  
 Domibus profes-  
 se Societatis or-  
 dinariè esse non  
 debeat, sed in  
 alia ipsis assigna-  
 ta: nihilominus,  
 quando non tra-  
 ctant lites, vel  
 quando necessitas  
 aliqua vrgeret,  
 vel alioqui conue-  
 niret, & ad tem-  
 pus, possent in  
 Domibus habita-  
 re. Et hoc eorum  
 iudicio relinqui-  
 tur, qui in dictis  
 Domibus profes-  
 se Societatis alijs

**I** Ex hjs,



*¶ Ex ijs, quæ dicta sunt de Generali, intelligi poterit quod Prouincialibus, & localibus, & Rectoribus Collegiorum conuenit; quod attingit ad Dei dona, quibus ornari debent ad potestatem, officium, & auxilia, quæ ha-*

*bere eos oportet; prout expressè dici poterit in*

*Regulis, quæ ad Præpositos huiusmodi particulares pertinent.*

*\* Præpositi etiam Prouinciales, & Rectores Collegiorum, vel Præpositi particulares domorum suis auxilijs pluribus & paucioribus pro necessitate, ac momento rerum ipsis commissarum subleuari debent; ac præcipuè ad cõsiliu aliquos, cum quibus res grauiores, quæ occurrunt, comunicent (quamuis eis auditis penes Superiores sit statuendi facultas) designatos habeant.*

DECIMA

DECLA-